

Bærumsbarnehagen

Årsplan

2018

Storøya Barnehage

Innhold

Innledning.....	2
Bærumsbarnehagen	3
Lekens betydning for barns utvikling.....	3
Arbeid mot mobbing	4
Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag.....	5
<i>Reggioinspirert vannprosjekt</i>	5
Barnehagens pedagogiske innhold	6
Omsorg	9
Lek.....	9
Læring	10
Barnas medvirkning	11
Det psykososiale miljøet	11
Språk.....	12
Likestilling og likeverd	13
Fagområdene	13
Progresjonsplan for de syv fagområdene	14-17
Kulturarena.....	18
Overgang fra barnehage til skole	19
Samarbeid med barnas hjem	19
Dokumentasjon og vurdering	20
Plan for kompetanseutvikling.....	20
Tverrfaglig samarbeid	21

Innledning

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling samarbeid og forståelse med barns hjem. Planen gir informasjon om hvordan [barnehagelovens bestemmelser om innhold](#) følges opp, dokumenteres og vurderes.

Rammeplan for barnehager er en forskrift til barnehageloven som legger føringer for hva barnehagen skal inneholde. Kunnskapsministeren har kalt den barnehagens grunnlov.

01.08.17 kom regjeringen med en ny rammeplan og implementering av denne er en prosess som vil pågå over flere år i Bærum kommune. Storøya skal begynne denne prosessen i 2018.

Med utgangspunkt i rammeplanen lager vi årsplanen som er vår faglige plattform. Den er et viktig arbeidsredskap for hele personalet og viser hvordan vi skal jobbe pedagogisk for skape en best mulig hverdag for barna. Foreldrene og andre samarbeidspartnere skal gjennom planen få et godt innblikk i barnehagens arbeide og se sammenhengene mellom konkrete aktiviteter og de overordnede målene.

Barnehagens årsplan er fastsatt av barnehagens Samarbeidsutvalg.

Kort om Storøya barnehage

Storøya barnehage er en kommunal barnehage som ligger på Fornebu i Bærum. Barnehagen er en del av Storøya grendesenter som også rommer barneskole, helsestasjon og familiesenter. Grendesenteret skal være et ressurscenter for beboere på Fornebu.

Barnehagen har plass til opptil 180 barn i alderen 1-6 år. Vi har aldersinndelte grupper 1-2 år, 2-3år, 3-5 år og 5-6 år, fordelt på 8 baser. Barnehagen har egen kokk som lager lunsj hver dag. De ansatte i barnehagen er fordelt ut fra alder og antall barn på basene, slik barnehageloven forutsetter for godkjenning av barnehagen.

Barnehage er utformet som en basebarnehage. Hver base har sitt eget rom (base), og dette er det første rommet barna blir kjent med når de begynner i Storøya barnehage. I tillegg til basene har barnehagen flere aktivitetsrom. Vi har blant annet et vannlekerom, scenerom, puterom, konstruksjonsrom, forskerrom og atelier. Vi har tilgang til skolens gymsal, samt en stor utelekeplass, med mange varierte lekemiljøer for barna.

Storøya barnehage ligger i umiddelbar nærhet til Nansenparken og skogen, noe som gir oss gode turmuligheter.

Reggio Emilia inspirert.

I Storøya barnehage er vi inspirert av *den lyttende pedagogikk*. Vi er tilstedeværende og lyttende voksne som tar barna på alvor, og tar imot det de formidler til oss. Vi jobber prosjektbasert med utgangspunkt i det som opptar barna og utforsker sammen med dem. Vi tilfører ny kunnskap, men med ydmykhet for deres tanker, ideer, innspill og initiativ.

Bærumsbarnehagen

[Barnehagemelding 2015-2025](#) skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlig barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre.

Tidlig innsats, mestringperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og lek, språk og god helse er spesielle faglige satsingsområder.

Det utarbeides sentrale [kvalitetsplaner](#) for arbeidet i barnehagene.

I den første tre-årsperioden, 2015 – 2018, skal kvalitetsutvikling i det pedagogiske arbeidet foregå hovedsakelig innenfor områdene:

- Lekens betydning for barns utvikling
- Arbeid mot mobbing
- Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

I tillegg vil andre områder, som barn fra språklige minoriteter, foreldresamarbeid, barn med særlige behov, kosthold og fysisk aktivitet ha fokus. [Overgangen mellom barnehage og skole](#) er også et område det skal arbeides med.

Lekens betydning for barns utvikling

Vi vil at alle barn skal ha venn i barnehagen og oppleve glede og mestring ved å leke sammen med andre. Barnehagen skal ha lekemiljøer i barnehagen som gir barn med særskilte utfordringer rom og muligheter for å være den beste versjonen av seg selv i lek og samspill med andre barn.

Lek er og har vært et satsingsområde i Storøya Barnehage. For oss er det viktig å tilrettelegge og skape rom og miljøer som inviterer barna til lek.

Leken er barnas egen arena som de kan kontrollere. Den brukes til samhandling, bearbeiding av erfaringer, bygging av vennskap, utprøving og feiling samt å videreutvikle barns språk. Barna bruker leken til å uttrykke seg, de gir form til tanker og følelser, som ellers ville vært vanskeligere å få tak i. På denne måten får de gjennom leken mulighet til å forholde seg til egne og andres opplevelser. Leken er for barna en lærende arena hvor de får utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter.

Vi jobber stadig med utforming av rommene i barnehagen, og det vil fortsette å være et fokusområde i 2018. Det står mer om hvordan vi tilrettelegger for lek på side 10.

Arbeid mot mobbing

Vi vil at ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen. Det er utarbeidet en handlingsplan mot mobbing i Bærumsbarnehagen.

Vårt viktigste forebyggende tiltak mot mobbing er vårt arbeid sammen med barna om å utvikle deres sosiale kompetanse. Barnas muligheter til å utvikle sosial kompetanse i barnehagen er til stede hver eneste dag og finnes i alle situasjoner. Alle er like viktige for fellesskapet. Vi voksne er vårt ansvar som gode rollemodeller bevisst, og vi tenker over ordene vi bruker, vårt kroppsspråk og vår generelle holdning til hverandre. Som voksen i barnehagen er det viktig å være klar over at barna ser og hører oss hele tiden. De bruker våre handlinger og våre måter til å forholde oss til andre mennesker på som fundament for hvordan de selv oppfører seg.

Voksne i barnehagen har et ansvar for å se hvert enkelt barn, samt barnegruppens dynamikk. Vi må observere barna for å få innsikt i hvordan de fungerer i sosiale sammenhenger. Det er ikke bare de voksne i barnehagen som må være bevisste på egne handlinger, men også foreldrene: Hvordan de omtaler andre mennesker og er inkluderende overfor andre, har stor betydning for hva barna lærer og tar med seg videre. Den viktigste måten å lære empati på er å møte empati fra andre.

I 2018 vil vi fortsette vårt arbeid mot mobbing med de samme metodene vi har brukt i 2016 og 2017, nemlig å samarbeide med barna om å utvikle deres sosiale kompetanse i hverdagen, og å ha en gående dialog med foreldrene om hvordan vi sammen kan skape et godt psykososialt miljø.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Temaet fortsetter å være aktuelt for personalet på personalmøter, fagdager og basemøter, bevisstgjøring av oss selv som rollemodeller i barnehagen.
- Personalet har fokus på hvordan barna kan utvikle sin sosial kompetanse i alle situasjoner i hverdagen; i samlingsstund, ved måltid, på tur, i garderoben og i leken.
- Ha fokus på den gode leken, og hvordan man kan inkludere alle barna i lek.
- Fokus på fellesskap og tilhørighet - alle barna skal oppleve at de har lekevenner i barnehagen.

- Personalet veileder barn i konflikter, slik at de etter hvert blir mer selvstendige i konflikthåndtering.
- Gjennom foreldremøter og foreldresamtaler å ha en gående dialog om hvordan vi sammen kan skape et godt psykososialt miljø i og rundt barnehagen.
- Barn skal få hjelp til å finne en god balanse mellom selvkontroll og selvhevdelse.
- Alle barn skal bli sett av de voksne i barnehagen, og deres behov skal ivaretas.
- Vi deltar i Bærum kommunes Læringsmiljøprosjekt på Fornebu

Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

Vi vil at alle barn skal oppleve undring og glede knyttet til matematikk og naturfag.

Realfag er et satsingsområde i Bærum kommune. Hver base jobber prosjektbasert, der det tydelig gjennom dokumentasjon vises hvordan det jobbes med realfag. Vi undrer oss sammen med barna over hvordan naturelementene som vann, ild, luft og jord fungerer, og sammen skaper en verden. Samtidig skaper vi rom for barna til å få erfaring med realfag gjennom sin egen lek. Vi bruker aktivt både uformelle og formelle situasjoner til å ha fokus på realfag. Gjennom hverdagen må barn og voksne løse mindre og større matematiske problemer. Hvor mange kopper og tallerkener trenger vi å dekke på for at alle kompisene skal få? Hvor mange er vi i gruppa i dag? Hva skjer når vi deler en appelsin? Hva er minst/ størst? Hvor mange bukker gikk til Badeland? I barnehagen har vi et forskerrom der barna får mulighet til å eksperimentere og undre seg. Vi har særlige fokus på natur, miljø og resirkulert materiale. Vi bruker nærmiljøet aktivt, lager ting av naturmaterialer og gjenbruksmateriale som vi finner når vi er ute på tur, dyrker frø og blomster og jobber med årstidene.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Realfag er et tema på planleggingsdager, fagdag og personalmøter for å bevisstgjøre personalet på hvordan vi kan bruke realfag i hverdagen sammen med barna.
- Tid for personalet til å tilrettelegge det fysiske miljøet bedre.
- Bruke hverdagen og nærmiljøet for utforskning av realfag
- På turer har vi tid til undring og å dele gleden ved å være ute i naturen. For å lære gode holdninger om å ta vare på naturen, har vi med søppelposer og hansker så vi kan plukke søppel.
- Engasjerte voksne som undrer seg sammen med barn.

Reggioinspirert vannprosjekt

Høsten 2017/våren 2018 er vi, sammen med fjorten andre barnehager fra Sandvika distrikt, med i et prosjekt som kalles Reggioinspirert vannprosjekt. «Reggio» henspiller på Reggio Emilia, en retning innen pedagogikken som har mye til felles med lyttende pedagogikk. Reggio Emilia tar utgangspunkt i barnets naturlige nysgjerrighet, lærelyst og iboende ressurser.

Vannprosjektet er egentlig en bevisstgjøring for oss voksne; hva er det som er så spennende med vann? Hva er denne magnetiske tiltrekningen mellom barn og vann, og hvordan kan vi voksne hjelpe barna med å videreutvikle deres lek og interesse for vann som fenomen?

Tanken er at barn og voksne skal finne ut av disse tingene sammen, gjennom felles undring og læring. Så langt har vi sett på vann i ulike former (snø, is, vann), vi har brukt badebassenget til å lage ulike lekemiljøer og sanseopplevelser, vi har hatt rene realfagseksperimenter som f.eks. vannrakett, og vi har tatt i bruk nærmiljøet gjennom ukentlige turer til andedammen eller seile båter i fontenen på Fornebu S. Blant mange andre spennende ting...

Barnehagen har to representanter som jevnlig får veiledning av våre mentorer ved Høgskolen i Oslo og Akershus, og som er med i nettverk sammen med representanter fra Nansenparken, Forneburingen, Hundstund og Kilentunet barnehager for å inspirere og la oss inspirere av andre. I mai, når prosjektet går mot slutten kommer vi til å ha en utstilling av dokumentasjoner fra arbeidet med prosjektet. Det er ikke avgjort hvor denne utstillingen vil finne sted, men vi håper på Fornebu S.

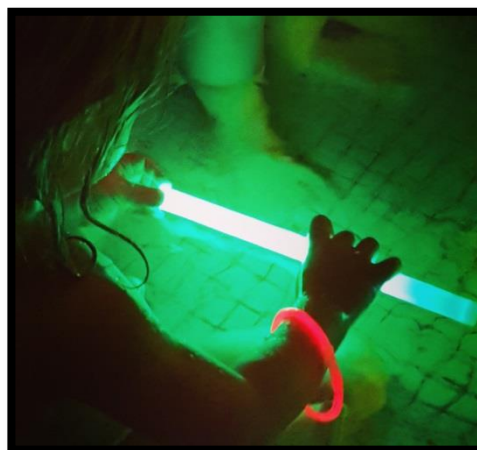
Forskning på ulike tematikk; lys/mørke, is og lek med farger. Mulighetene er mange.

Barnehagens pedagogiske innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Samtidig skal innholdet støtte språklig og sosial kompetanse gjennom felles opplevelser og samvær. Barnehagens oppgaver er beskrevet i [Lov om barnehager](#) og i [Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver](#).

Vi går nå inn i år tre av arbeidet med lek, mot mobbing og realfag, som er satsingsområdene til Bærum kommune. Våre arbeidsmetoder og erfaringer hittil i arbeidet med disse ligger til grunn for hvordan vi vil arbeide og utvikle satsingsområdene videre.

Den voksnes rolle som leder i barnehagen innebærer å være lyttende både til enkeltindividet og til gruppa på samme tid. Noen ganger må individets behov gå på bekostning av gruppas behov, mens det andre ganger kan være omvendt. En viktig oppgave for oss er å være en tydelig leder for barna. En leder som setter trygge og forutsigbare grenser, som lytter og ivaretar gruppas behov.

Ettersom Storøya barnehage er en stor basebarnehage, er det viktig for oss at barna opplever gruppetilhørighet med en trygg ramme og trygge og forutsigbare voksne.

Vi har valgt å bruke prosjektarbeid som en arbeidsmetode sammen med barna, fordi barn er født med en enorm utforskertrang og lyst til å lære.

Gjennom arbeid med prosjekt ønsker vi å gi barna gode muligheter til å utforske, slik at de kan lære gjennom å gjøre sine egne erfaringer. For at prosjektarbeidet skal være meningsfullt for barna, legger vi stor vekt på barns medvirkning. Dette gjør vi blant annet gjennom at barnas interesser skal være utgangspunkt for valg av prosjekt og ved at de skal få påvirke prosjektets utvikling underveis. Prosjektet utvikles i takt med hva barna er opptatt av underveis, og veien blir derfor til mens vi går. Mange ulike fagområder får plass i et prosjekt, slik blir prosjektarbeid tverrfaglig. Vi er voksne og barn sammen, som alle sitter på ulik kompetanse.

Grønt flagg

Storøya barnehage jobber for å bli en klimaklok barnehage. Derfor vil vi i løpet av 2018 arbeide mot å bli Grønt Flagg-sertifisert; en internasjonal miljøsertifiseringsordning rettet mot blant annet barnehager. Dette er en sertifisering som går ut på å sikre bærekraftig utvikling gjennom opplæring om miljø. Her organiserer vi som barnehage miljøarbeidet og jobber med prosjekter innen ulike temaer i henhold til miljøhandlingsplaner for Bærum kommune.

Trafikksikker barnehage

Bærum kommune har begynt arbeidet med å bli en trafikksikker kommune, da kommunen generelt er en viktig aktør i trafikksikkerhetsarbeidet. *I løpet av februar/ mars skal vi legge inn en plan for hvordan vi jobber med trafikksikkerhet her*

Vi som barnehage er en stor del av arbeidet med å forebygge og redusere trafikkulykker, derfor er det viktig at vi også stiller krav om at de transportmidlene vi tar bruk i barnehagehverdagen er utstyrt med riktig sikkerhetsutstyr som belter og lignende. Som en barnehage som bruker nærmiljøet mye er det viktig at vi lærer barna trafikkregler for fotgjengere, om bruk av bilbelte, sykkelhjelm og refleks i samarbeid med hjemmet, samt at vi påvirker foreldrene til å sikre barna på vei til og fra barnehagen.

Personalet må også kjenne til rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på tur. Barnehagens ansatte får opplæring i hvordan ivareta barn på tur. Barnehagen er sertifisert som trafikksikker barnehage i samarbeid med «Trygg Trafikk».

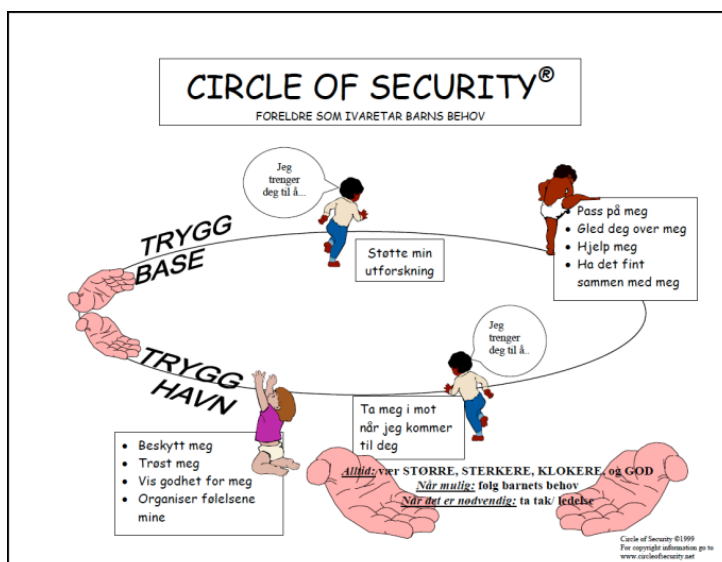
Trygghets sirkelen

I august 2017 deltok personalet i opplæring i Circle of security. COS er en modell for å analysere og forstå barns atferd, følelser og behov. Trygghets sirkelen vil bevisstgjøre oss på hvordan barnet kan hjelpes på en støttende måte.

Trygg før 3

Trygg før 3 er en måte å heve kvaliteten i samspillet voksne har med barn på småbarnsavdelinger gjennom et helt barnehageår. Der er et forskningsprosjekt som vi skal være med på. Prosjektet omfatter blant annet observasjon og skåring av kvalitet på samspill i småbarnsavdelinger, tilbakemelding til alle ansatte, refleksjon og veiledning skreddersydd til den enkelte avdeling.

Mer informasjon finner du her [Trygg før 3](#)

Læringsmiljø

Vi er en del av Bærum kommunes Læringsmiljøprosjekt for barnehager og skoler på Fornebu. 2017-2019

Prosjektet skal bidra til å skape et godt nær- og oppvekstmiljø på Fornebu – i nabolaget, i barnehagen og på skolen.

Dette vil innebære felles arbeid med skolen om oppvekstmiljøet på Fornebu, og det skal også inkludere tett samarbeid med foreldre og barn.

Dette skal også sees i sammenheng med, og som et ledd i arbeidet mot mobbing.

Utegruppa

Dette er et tilbud til de eldste barna i barnehagen hver tredje uke.

Utegruppa har et fast tilholdssted nede ved Norske Skog. Her er en gamle på ca. 14m² satt opp, med vedovn, sitteplasser, tregulv og tørkemuligheter. Dette gjør det mulig for barna å være ute i all slags vær og til alle årstider. Denne gammen er et godt utgangspunkt for å bruke nærmiljøet, som Storøyodden, Oksenøykilen, Naturreservatet med mer. Gammen er også åpen for bruk utenfor barnehagetiden, og vi oppfordrer foreldre og barn til å bruke området og gjøre seg kjent med naturen her på Fornebu.

Barna får her en unik mulighet å se naturen i forandring gjennom hele året. Gjennom året er vi opptatt av sporløs ferdsel og de normer og regler som er viktig ute i naturen. Når kan man tenne bål? Er det trygt å gå på isen? Kan vi hugge ned disse trærne? Hvilke bær kan vi spise?

Hvor høyt kan man klatre? Vi som voksenpersoner vil at barna skal få et positivt møte med naturens utfordringer, uten å begrense barnas nysgjerrighet. Dette er en ypperlig arena for barnas sanser og kroppsbeherskelse.

Omsorg

Barnehagen skal være et trygt og godt sted å være, vi som voksne i barnehagen skal være den trygge basen barna kan komme til. Vi er de viktigste omsorgsgiverne til barna når de er i barnehagen, utover dette handler også omsorg om å sette trygge grenser for barn. Barnet er nær sine følelser, og gir ofte uttrykk for glede, sinne, kjærlighet, sorg, savn, sjalusi, nysgjerrighet og mye mer. Sammen med barnet kan vi finne løsninger på det som oppstår, samt skape nye muligheter for lek og læring sammen med andre barn.

«Omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for» (Rammeplanen s. 19)

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi er tilstedeværende og lydhøre voksne
- Vi anerkjenner barnas følelser – positive og negative
- Vi er voksne som er bevisste på at vi er rollemodeller
- Vi møter hvert barn på en måte som styrker deres forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og skape gode relasjoner til andre.

Lek

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring.» (Rammeplanen s. 20)

I vår barnehage er det leken som er hverdagen, alt vi gjør er en form for lek fordi leken har mange uttrykksformer. Leken er en mental innstilling; den er en måte å forholde seg til virkeligheten på. Vi har flere grupperom som inviterer til ulik lek. Her får de muligheten til å utfolde seg og bruke fantasien slik at det blir en god leksituasjon hvor opplevelsene eller aktiviteten er det som betyr noe og som gir mening. Personalet ser at barna gjennom lek får muligheten til å utvikle en sammensatt kompetanse som gir dem mulighet til å bearbeide ulike inntrykk og opplevelser i hverdagen.

Vi har et variert lekemateriell i Storøya barnehage som består av både definerbart og udefinert materiell. Vi har valgt å ha dette fordi vi mener at lek både handler om å leke med noe, og at noe leker med den lekende. Vi vil ha materiell som taler til barna, slik at det kan få en aktiv rolle i leken.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Engasjerte og lekende voksne som deltar og støtter barna i leken.
- Videreutvikle rommene i barnehagen slik at de inviterer og inspirerer til lek blant barna
- Opprettholde og styrke lekemiljøene vi allerede har inne og ute
- Inspirere barna til nye leketemaer, inne og ute, og lage egen ting av gjenbruksmaterialer
- Bruke mer tid til aktiviteter i mindre grupper
- Observere barns lek og hva de leker, slik at aktivitetsrommene kan bli utviklet i tråd med barnas interesser
- Introdusere nye leketema for barna
- Veilede barn i lek og lære barn lekekoder
- Tilrettelegge dagsrytmen slik at vi tar vare på den gode leken

Læring

I Storøya barnehage mener vi at trygghet og et godt selvbilde utgjør selve grunnsteinen for all videre læring og utvikling. I barnehagen har vi fokus på å lære å være sammen og forholde oss til hverandre. Dette samspillet mellom barn og mellom voksne og barn legger grunnlaget for læringen. Barn er ikke passive mottakere av kunnskap, men er selv med å påvirke og danne sin kunnskap. Som voksne i barnehagen må vi være tilstede og tilgjengelige for barnas undring og initiativ, på denne måten kan vi få muligheten til å forstå mer av verden gjennom barnas øyne. Når vi som voksne møter barnas nysgjerrighet med respekt tilrettelegger vi for læringen som skjer *her og nå*, samtidig som vi kan gi dem utfordringer som er tilpasset deres alder og modenhet.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Dele inn barna i mindre grupper for å møte hvert enkelt barn ut ifra deres behov.
- Samlingsstund som lærende aktivitet
- Hverdagssituasjoner hvor vi undrer oss sammen med barna på deres premisser.
- Arbeide med ulike prosjekter som tar utgangspunkt i barns undringer og interesser.

Barnas medvirkning

Den lyttende pedagogikken er synlig i Storøya barnehage gjennom at vi fremhever barnet som selvstendig og resurssterkt og vi har en grunnleggende respekt for barnet. I tråd med den lyttende pedagogikken er vi voksne i Storøya barnehage opptatt av å utforske og undre oss over ting eller situasjoner sammen med barna gjennom dialog, lytting og utprøving. Som grunnlag for dette ligger barns medvirkning. Slik vi ser det er barns medvirkning nettopp det å ta barna på alvor, samtidig som vi gir dem en god begrunnelse når deres ønsker ikke blir oppfylt. Vi vil ha en likeverdig relasjon, hvor de voksne tar ansvaret i relasjonen. For vi voksne har mye å lære av barn. Barn ser verden med nye øyne og de kan stille spørsmål ved våre sannheter.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Prosjektarbeid som tar utgangspunkt i barnas interesser og initiativ
- Tilgjengelighet av læremateriell
- Valgmuligheter av lekearealene og aktiviteter i hverdagen
- Påvirkning på turdager; hvor vi går og hva vi gjør.
- Personalet er fleksible i forhold til sine planer og rutiner ut fra barnas ønsker og behov.

Det psykososiale miljøet

I 2016 satte vi i barnehagen det psykososiale miljøet på dagsorden. Vi har blant annet presentert en handlingsplan mot mobbing, samtidig som vi har hatt fokus på utviklingen av den sosiale kompetansen til barna gjennom hverdagsaktiviteter. Vi mener at et trygt og

godt psykososialt miljø fremmer utvikling, kreativitet, læring og trivsel. Vår jobb med dette i ettertid har fungert godt, og vi kommer til å fortsette å ha fokus på det inn i 2018. Sammen med barna ønsker vi å skape et inkluderende miljø med gode samhandlingsmønstre slik at barna får en trygg arena for å utvikle sin sosiale kompetanse.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Vi er tilstedeværende voksne slik at barna får mulighet til å utvikle sin sosiale kompetanse gjennom handlinger og opplevelser.
- Personalet viser respekt for enkeltbarnet samtidig som vi arbeider aktivt for at hvert av barna skal oppleve tilhørighet til et positivt fellesskap.
- Vi snakker **med** barna og ikke til barna.
- Voksne er bevisste rollemodeller.
- Ansatte og foreldre har kjennskap til og følger Bærum kommunes Handlingsplan mot mobbing.
- Vi deltar i Læringsmiljøprosjektet på Fornebu.

Språk

I vår barnehage ønsker vi å ha et godt språkmiljø som gir rom for at barn og voksne kan gi uttrykk for tanker følelser og erfaringer, sette ord på dem og diskutere og reflektere sammen. Gjennom å ha fokus på å bruke språket aktivt i samspill med barna i hverdagsaktiviteter og rutiner etterstreber vi voksne i barnehagen å skape de beste forutsetningene for et godt språkmiljø.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- Arbeide i mindre grupper.
- Vi bruker bilder og konkrete som hjelpemiddel.
- Lesestund sammen med barna.
- Lydhøre voksne som gir rom for den gode samtalen.
- Voksne som stiller åpne spørsmål.

Likestilling og likeverd

I vår barnehage tar vi utgangspunkt i at alle mennesker er like mye verdt uavhengig av alder, kjønn, etnisitet eller kultur. For oss er det viktig at barnehagen er en demokratisk møteplass i samfunnet, med rom for ulike meninger og forståelser. Det er ikke et mål for personalet å gjøre barna mest mulig like, men å gi dem like muligheter til læring og utvikling uavhengig av funksjonsnivå, alder, kjønn og familiebakgrunn. I 2018 ønsker vi å jobbe videre med å belyse ulikhetene og det som er felles i barnegruppen slik at vi sammen kan legge et grunnlag for forståelse og innsikt. På denne måten får barna møte noe som er forskjellig fra dem selv og dette igjen gir dem muligheter for å utvikle en positiv nysgjerrighet og respekt for menneskelige og kulturelle likheter og ulikheter. Likeverd betyr for oss at alle mennesker er like verdifulle, uansett behov, kjønn, språk, opprinnelse.

[Menneskerettighetserklæringen](#) til FN står sentralt for å sikre alle mennesker grunnleggende rettigheter.

Barnehagelovens § 2 gir klare føringer på hva barn skal møte i hverdagen sin i barnehagen. Det er et stort ansvar vi i barnehagene er tildelt, og mandatet skal forvaltes med høy bevissthet.

Våre tiltak for å oppnå dette i år:

- FN-dag markering
- Plan-fadder
- Barna får mulighet til delta i de samme aktivitetene i løpet av dagen uavhengig av kjønn.
- De har mulighet til å velge hvilke aktiviteter og hvilke lekemateriell de vil benytte seg av i løpet av dagen.
- Samtaler om ulike familiesammensetninger
- Gjennomgang av lekemateriale og bøker, for å sikre jevnbyrdighet mellom kjønn.

Fagområdene

Rammeplanen for barnehager har delt inn læringsområdene i barnehagen i syv fagområder. Disse fagområdene vil barna senere møte i skolen. I barnehagen opptrer fagene sjelden isolert, og flere områder vil være representert samtidig, da de er godt implementert i det daglige arbeidet.

Ved årsslutt evalueres arbeidet.

For oss i Storøya barnehage er det viktig at vi som personale er bevisste på hva vi jobber med og hvorfor. De syv fagområdene gir oss retningslinjer og veiledning på dette. Gjennom observasjon, dokumentasjon og refleksjon rundt praksisfeltet blir vi mer bevisste på hvordan vi videre kan legge til rette for mer læring, flere opplevelser og flere gode øyeblikk som varer lenger enn der og da.

Progresjonsplan for de syv fagområdene

Fagområde	1-2 år	3-4 år	5-6 år
Kommunikasjon, språk og tekst	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har pekebok og bildebøker tilgjengelig. • Vi bruker musikk, sang, rim og regler • Vi bruker konkrete og kroppen til visualisering • Vi forsøker å benevne det barna peker på og har interesse for, samt sette ord på det vi gjør i dagliglivet. • Vi bruker språket, vi snakker sammen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har bøker tilgjengelige, og leser for barna hver dag. • Vi forteller eventyr/historier, og dramatiserer med barna. • Sammen med barna setter vi ord på det vi ser, hører og gjør. • Vi gir plass til barnas morsmål. • Barna støttes til å bruke fantasi og kreativitet til å skape «nye uttrykk» • Vi bruker konkrete og bilder i aktivitet. • Vi oppmuntrer til å bruke språket aktivt i kontakt med barn. • Vi har fokus på den gode samtalen. • Vi bruker samlingsstunden som en arena der barna får fortelle og reflektere fritt om sin hverdag. 	<ul style="list-style-type: none"> • Den gode samtalen, både mellom barna, og sammen med voksne. • Vi oppmuntrer barna til å bruke språket aktivt i kontakt med barn og voksne • Sammen med barna setter vi ord på det vi ser, hører og gjør. • Vi gir plass til rim, regler og sanger i hverdagen. • Vi forteller eventyr og dramatiserer med og for barn • Barna støttes til å bruke fantasi og kreativitet til å skape «nye uttrykk». • Vi fremmer barnas begrepsforståelse, ordforråd og evne til å fortelle historier kronologisk og sammenhengende. • Det tilrettelegges for at barna blir trygge på å snakke i større grupper. Barna oppmuntres til å vise respekt for og lytte til hverandre. • Vi gjør barna kjent med symboler som bokstaver og sifre gjennom lekeskriving, og vi oppmuntrer barna til å skrive sitt navn. • Vi øver på å ta imot kollektive beskjeder.

Fagområde	1-2 år	3-4 år	5-6 år
Kropp, bevegelse, mat og helse		<ul style="list-style-type: none"> • Vi legger til rette for aktiviteter i varierte omgivelser ute og inne. • Har fokus på selvstendighet i alle situasjoner (på- og avkledning, måltid, do, rydding mm) • Vi videreutvikler barnas motorikk, fin og grov gjennom ulike aktiviteter. • Gi barna kjennskap til menneskekroppen. • Vi bidrar til å utvikle forståelse for egen og andres kropp, og for at alle er forskjellige. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi tilrettelegger for aktiviteter i varierte omgivelser ute og inne. • Barna skal få øve på finmotoriske ferdigheter som for eksempel å kle på seg selv, tegne, klippe og lime. • Har fokus på selvstendighet i alle situasjoner (på- og avkledning, måltid, do, rydding mm) • Vi leker regelleker som gjemsel, sisten mm • Vi tilrettelegger for variert motorisk lek der alle barna skal oppleve felleskap og glede. Gjennom dette styrkes barnas kroppsbevissthet og koordinasjonsevne. • Vi øver oss på å sitte i ro og konsentrere oss på en bestemt oppgave i korte perioder. • Vi utvider kunnskap om egen og andres kropp og hvordan man tar vare på den.
Kunst, kultur og kreativitet	<ul style="list-style-type: none"> • Vi setter prosesser i fokus og ikke resultatet. • Barna får kjennskap til ulike materialer som for eksempel maling, plastelina, leire, sand og vann • Vi tilrettelegger for kreativitet der barna selv er – ikke bare ved formingsbordet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prosessen er i fokus, og ikke kvantitet eller resultat • Vi dramatiserer sammen med og for barna. • Barna oppmuntres til å ta i bruk fantasi, kreativ tenking og skapergleder, (både i lek og estetiske). • Barna skal oppleve forskjellige kunstuttrykk. • Vi jobber kontinuerlig med rommene som den 3.pedagog. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi oppmuntrer barna til å finne sine egne interesser gjennom ulike aktiviteter, og ved å ha ulike leker og utstyr tilgjengelig. • Eksperimenterer med farger og lager bilder. • Vi dramatiserer sammen med og for barna. • Vi jobber kontinuerlig med rommene som 3.pedagog.Det er prosessen som er i fokus, og ikke kvantitet eller resultat.

Fagområde	1-2 år	3-4 år	5-6 år
Natur, miljø og teknologi	<ul style="list-style-type: none"> • Vi oppsøker naturen i nærmiljøet og har kjennskap til den. • Vi bruker naturmaterialer til lek og kunst. • Vi er nysgjerrige og undrer oss sammen med barna over ulike fenomener. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal få innsikt i hvordan og hvorfor vi kildesorterer. • Barna skal bli kjent med og få forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi tar utgangspunkt i barnas nysgjerrighet og undrer oss sammen med barna i hverdagen. • Barna skal få innsikt i hvordan og hvorfor vi kildesorterer avfall. • Barna skal bli kjent med og få forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. • Lage mat utendørs. • Vi eksperimenterer med ulike fenomener.
Antall, rom og form	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bruker enkle puslespill. • Vi sorterer leker sammen med barna når vi rydder. • Begynnende telling vektlegges i hverdagen, leken og rutinesituasjonene gjennom bruk av blant annet enkle pekebøker. • Vi gir mulighet til utforskning av det fysiske miljøet gjennom lek og ulike aktiviteter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi leker med og utforsker tall, telling, rom, former og mønster. • Vi bruker spill, leker og aktiviteter som gir barna forståelse for strategi, logisk tenking, problemløsning, tall og mengde. • Barna skal bli kjent med retninger og preposisjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi øver på å telle ved bruk av bøker, spill, sang og regler. • Vi jobber med tallrekken på ulike måter. • Matematikk vektlegges i lek og aktiviteter f eks butikklek og tur til butikk • Lokalisere, finne frem, orientere seg i rommet. • Måling, sammenligne ulike måleenheter, lengde, areal, tid, vekt og penger. Design, form, figurer, mønster, symmetri og kunst.
Etikk, religion og filosofi	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennom aktivitet og markeringer får barna kjennskap til ulike tradisjoner og høytider. • Vi har lekemateriell og lekeområder som er tilpasset barnegruppa og alder • Vi observerer og fokuserer på barnas følelser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har fokus på følelser, og barna veiledes i konflikthåndtering. • Vi jobber med å vente på tur og be om hjelp • Barna oppmuntres til felleskap og hjelpe de som trenger det. • Vi jobber med å vise respekt og forståelse for hverandre, hverandres grenser og ståsted. • Barna blir presentert for grunnleggende normer og verdier. • Barna skal bli tatt på alvor når de stiller filosofiske spørsmål. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gjennom aktiviteter og markeringer får barna kjennskap til ulike tradisjoner og høytider. • Vi snakker med barna om følelser og hva de gjør med oss • Barna skal øve seg å delta i grupper, de skal vise hensyn til hverandre, vente på tur og samarbeide. • Vi samtaler og undrer oss sammen med barna. • Vi øver oss på å rekke opp hånd, ta imot og utføre beskjeder. • Løse konflikter/ spørre om hjelp .

Fagområde	1-2 år	• 3-4 år	5-6 år
Nærmiljø og samfunn	<ul style="list-style-type: none"> • Vi går på turer i nærmiljøet, og personalet kjenner til nærmiljøet slik at turene kan gi opplevelser og erfaringer for barna. • Vi bruker alle rommene i barnehagen som utgangspunkt for barnas helhetlige læringsmiljø • Vi lager presentasjoner med bilder av barnas familier som barna kan se på og snakke om <p>Samlingsstund brukes blant annet til å bli bevisst oss selv og de andre i barnegruppen for å fremme tilhørighet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal oppleve demokratiske prinsipper i praksis. • Vi skal gjøre oss kjent med atferd i trafikken gjennom bruk av nærmiljøet. • Barna skal vise respekt for andre, uansett alder, kjønn og kultur. • Vi skal bli kjent med andre kulturer og tradisjoner gjennom lesing, leker, foto, sang og musikk. • Vi skal bli kjent med ulike yrkesgrupper som politi, brannvesen og ambulanspersonell mfl. og snakke om hva disse gjør for samfunnet vårt. <p>Barna skal bli kjent med sitt nærmiljø gjennom opplevelser og aktiviteter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal gjøre seg kjent med atferd i trafikken gjennom bruk av nærmiljøet • Barna skal bli kjent med sitt nærmiljø gjennom opplevelser og aktiviteter. • Vi blir kjent med en skole i nærmiljø. • Vi vektlegger at barna skal utvikle tillit til egne evner til påvirkning og deltagelse i samfunnet. • Vi vektlegger at barna skal vise respekt for hverandres innspill, tanker og ideer knyttet til felleskap. • Vi etterspør barnas meninger og ideer for å styrke deres påvirkning i barnehagens felleskap.

Kulturarena

I Storøya barnehage markerer vi kulturbegivenheter gjennom hele året, med bakgrunn i norske og internasjonale tradisjoner. Et mål er å formidle verdier fra ulike religioner og livssyn.

Vi gjør vårt beste for å skape og levendegjøre denne arven og disse tradisjonene. For oss skal barnehagen være en arena hvor barna kan utvikle en kulturell identitet, gjennom formidling av ulike tradisjoner og gjennom sin egen aktivitet i lek og samspill med andre.

I Storøya barnehage formidler vi tradisjoner som skaper tilhørighet gjennom å ha ulike felles arrangementer på tvers av basene. Når vi markerer noe i barnehagen gjør vi gjerne dette i felleskap. Vi starter som regel markeringen med en felles samlingsstund hvor det kan bli lest bøker, vi synger sanger og hører på ulik musikk, utover dette kan hver base ha en individuell kreativ aktivitet rundt markeringen.

I Storøya barnehage tror vi at barnas bevissthet om egen kulturarv og delaktighet i andres kulturer bidrar til at de kan sette seg inn i andre ståsted og se de tradisjonene som er viktig for dem, samt den kulturarven de har med seg. Derfor er vi åpne for nye tradisjoner og nye måter å markere tradisjoner og begivenheter på.

Aktivitetsskalender - informasjon om arrangementene kommer i månedsbrevene.

NÅR	HVA
01.01.18	1.nyttårsdag (Barnehagen stengt)
02.01.18	Planleggingsdag (Barnehage stengt)
26.01.18	Vinteraktivitetsdag (med forbehold om snø)
06.02.18	Samefolkets dag
09.02.18	Karneval
16.03.18	Planleggingsdag (Barnehagen stengt)
23.03.18	Vaffeldagen
Uke 12	Påskemarkering på de ulike basene for foreldre/foresatte
29.03.18	Skjærtorsdag (Barnehagen stengt)
30.03.18	Langfredag (Barnehagen stengt)
01.04.18	1.påskedag (Barnehagen stengt)
02.04.18	2.påskedag (Barnehagen stengt)
01.05.18	Arbeidernes dag (Barnehagen stengt)
08.05.18	Dugnad med foreldre i barnehagen
10.05.18	Kristi Himmelfartsdag (Barnehagen stengt)
17.05.18	Norges nasjonaldag (Barnehagen stengt)
18.05.18	Planleggingsdag (Barnehagen stengt)
21.05.18	2.pinsedag (Barnehagen stengt)
Uke 24	Sommeravslutning på de ulike basene foreldre/foresatte
Uke 28,29,30	Sommerstengt i barnehagen
16.08.18	Planleggingsdag (Barnehagen stengt)
17.08.18	Planleggingsdag (Barnehagen stengt)
24.10.18	FN-dagen
13.12.18	Lucia for foreldre og barn
19.12.18	Nissefest for barna i barnehagen

Overgang fra barnehage til skole

Bærum kommune har fastsatte rutiner for [overgang fra barnehage til skole](#). Førskolebarna har et eget opplegg i barnehagen. Vi har et nært samarbeid med Storøya skole og SFO, som vi deler hus med. Vi har utarbeidet et eget skriv som omhandler hvordan vi jobber med [overgang til skole](#).

Samarbeid med barnas hjem

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling (jf. [barnehageloven](#) § 1).

I Storøya barnehage er det viktig for oss å ha et tett samarbeid med foreldrene slik at barna får det godt i barnehagen. Trygghet for barna i barnehagen er avhengig av foreldrenes trygghet. Vi ønsker at foreldrene skal oppleve Storøya barnehage også som sin barnehage. Foreldre er velkommen til å slå seg ned i barnehagen, være med på turer eller arrangementer når det passer. Vi ønsker aktiv foreldredeltakelse velkommen i planlegging og evaluering av vårt pedagogiske innhold, gjennom deltakelse i barnehagens samarbeidsutvalg, på foreldremøter og i formelle og uformelle samtaler med personalet. Det er viktig å huske på at for barna er barnehagen deres hverdag, og som foreldre er det viktig at dere er en del av den. Det er derfor viktig å sette av tid til samtaler med barnehagepersonalet og med barna selv.

Vi har plikt til å melde fra til foreldre og andre instanser hvis vi opplever at barn eller foreldre trenger særskilt oppfølging. Her kreves et tett og godt samarbeid mellom barnehage og barnas hjem. Samarbeid med barnas hjem skal ligge til grunn for alt arbeidet vi gjør i barnehagen. Vi er så heldige at vi møter barnas foreldre/foresatte hver dag, og dette gir rom for et nært samarbeid, til det beste for barnet.

Våre tiltak for å oppnå dette i år

- Samtaler med foreldrene ved henting og levering.
- Vi tilbyr to foreldresamtaler i løpet av året. Ved behov setter vi av tid til flere samtaler.
- Der vi ser behov for samarbeid med andre instanser, i for eksempel å observere barn, vil vi alltid innhente samtykke fra foreldrene først.
- Hver høst og vår inviterer vi til foreldremøte i barnehagen. På våren arrangerer vi et eget foreldremøte for nye familier i barnehagen.
- Foreldre inviteres til å komme med forslag og ideer til prosjektarbeid vi jobber med, og til å bidra med utstyr o.l.
- Ved å delta på de ulike arrangementene vi har i barnehagen vil foreldre/foresatte få et innblikk i hverdagen til barnehagen, og har mulighet til å bli bedre kjent og skape et godt samarbeid mellom hjem og barnehage.
- Jevnlige møter med FAU

Dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov. Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. Barnehagens styrer har et særlig ansvar for å iverksette og lede barnehagens arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Pedagogisk leder har ansvar for planlegging, dokumentasjon og vurdering av arbeidet i barnegruppen han/hun har ansvar for ([rammeplan](#), kap. 4).

I Storøya barnehager jobber vi for å skape en kvalitativt god barnehage, derfor har personalet i barnehagen avsatt tid og rom til å planlegge, evaluere og reflektere over pedagogisk innhold og praksis. Dette medfører at pedagogiske ledere har minimum fire timer planleggingstid i uken, og personalet på basen har en times møte i uken.

Pedagogisk dokumentasjon handler om å synliggjøre vår pedagogiske praksis på ulike måter. Det kan være noe barnet har laget, med forklarende tekst til, det kan være et intervju eller sitat fra et barn, det kan være fotografier eller film av barn der vi ønsker å synliggjøre noe spesielt. Ved å synliggjøre vår pedagogiske praksis, kan vi se den med nye øyne, diskutere den, evaluere den og utvikle den.

I like stor grad som at vi planlegger, dokumenterer vi. Vi måler ikke barnas prestasjoner, men dokumenterer pedagogiske prosesser gjennom månedsbrev og dokumentasjon av prosjektarbeid.

Månedsbrev

Hver måned sender vi ut månedsbrev til foreldrene. Dette er en månedsevaluering og dokumenterer hva vi har gjort, hva barna er opptatt av og hva som rører seg i barnegruppen. Månedsbrevet synliggjør barnehagens praksis for foreldre/foresatte, men er også et grunnlag for refleksjon i personalgruppen. Evalueringene legger grunnlag for videre planlegging.

Prosjektarbeid

I oppstarten av et prosjektarbeid, blir det utarbeidet en prosjektbeskrivelse som beskriver hva prosjekt skal handle om og hvordan vi har kommet frem til temaet for prosjektet. Underveis i prosjektet blir det dokumentert med bilder, praksisfortellinger og utstillinger av det barnet har laget. Ved avslutningen av prosjektet vil det bli skrevet en prosjektevaluering av hvordan vi syntes prosjektet gikk, hva som var bra, hva som kunne vært bedre osv. Vi har som mål at foreldre/foresatte får utdelt prosjektbeskrivelse og prosjektevaluering ved planlagt prosjektarbeid. Utover dette kan de følge med på basen hva som blir utstilt eller hengt opp av bilder og praksisfortellinger i forbindelse med planlagt prosjektarbeid og spontane

Plan for kompetanseutvikling

*Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse ([rammeplan](#), kap. 1.7). **Planen som skal ligge her kommer i løpet av februar ..***

Tverrfaglig samarbeid

Det er viktig med et godt samarbeid med instanser som PPT, barneverntjenesten og helsetjenester for barn og unge slik at barnet mottar et treffsikkert og helhetlig tilbud, og for å få til så gode tiltak som mulig i barnehagen. Alle samarbeidende parter har et selvstendig ansvar for at de ulike tiltakene som barnet mottar er godt koordinert. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning er derfor svært sentralt for de som arbeider i barnehagen ([barnehagemeldingen](#), s. 24). «Tidlig innsatsteam» er et ambulerende team i Bærum, som består av barnehagen, PP-tjenesten, barnevern og helsetjenester, hvor foreldre kan få drøftet sin sak tverrfaglig.

Når foresatte og pedagogisk leder vurderer at det er behov for ekstra oppfølging i forhold til et barn, kan barnehagen i samarbeid med foresatte kontakte andre instanser med spesialkompetanse. En slik instans kan være Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), logoped, fysioterapeut, helsestasjon, spesialpedagog, språksenteret, skole, barneverntjeneste, fastlege, barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) og psykisk helsetjeneste for barn og unge (PSBU).

Informasjon om tidlig innsatsteam (TiT) finner du her [Sammen for barn og unge](#). Vi har også informasjonsbrosjyrer i barnehagen.

Barnehagen kan ikke innlede samarbeid eller utlevere personopplysninger om enkeltbarn til andre instanser uten at foreldre har gitt sitt samtykke til dette. Eneste unntak er når barnehagen har opplysningsplikt jf. Barnehageloven § 22.

Alt jeg egentlig trenger å vite lærte jeg i barnehagen

Dele med andre.

Opptre reallt.

Ikke slå.

Legg tingene tilbake der du fant dem.

Rydd opp i ditt eget rot.

Ikke ta noe som ikke er ditt.

Be om unnskyldning når du sårer noen.

Vask hendene før du spiser

Skyll ned etter deg på toalettet.

Du har godt av varme småkaker og kald melk.

Lev et balansert liv - lær litt og tenk litt og tegn og mal

og syng og dans og lek

og arbeid litt mer hver dag.

Ta en liten lur hver ettermiddag.

Når du går ut i verden, så se opp for trafikken,

hold hverandre i hendene og hold sammen

Vær oppmerksom på under.

Husk det lille frøet som plantes:

Røttene vokser nedover og planten vokser oppover,

og egentlig er det ingen som vet hvordan,

eller hvorfor?

men slik er vi alle sammen.

Gullfisk og hamstere og hvite mus

og til og med det lille frøet i boksen med skumplast - alle

dør.

Det gjør vi også

Og husk de første barnebøkene og det første

ordet du lærte - det største av alle ord - SE.